

Motion till riksdagen

1985/86:Sk802

Gullan Lindblad och Göthe Knutson (m)

Ändrade regler om utskänkningstillstånd

Vid 1983/84 års riksmöte motionerade vi om en ändring av lagen om handel med drycker i syfte att enbart alkoholpolitiska hänsyn skall ligga till grund för serveringstillstånd.

Utvecklingen på området har visat att skälen för vår motion vuxit sig ännu starkare.

Pressen innehåller alltför ofta artiklar om tilltagande rättsosäkerhet för restaurangägare. Ännu värre torde det bli om regeringens intentioner på området som ett resultat av den s. k. ekobrottskommissionens förslag går igenom!

Fr. o. m. den 1 juli 1982 ändrades lagen om handel med drycker så att utskänkning av alkoholhaltiga drycker kan förvägras eller tillstånd återkallas. "då ekonomisk misskötsamhet föreligger" och en person "därmed inte kan anses lämplig att driva rörelse med försäljning av alkoholdrycker".

Regeringen har nu i en lagrådsremiss, som för närvarande är under behandling, föreslagit att en utökad vandelsprövning försöksvis skall införas för restaurangägare som serverar alkoholdrycker. "I lagförslaget anges uttryckligen att vid prövningen särskild hänsyn skall tas till lämpligheten med avseende på laglydnad och benägenhet att fullgöra skyldigheter mot det allmänna. Lämplighetskravet skall gälla även för redan meddelat tillstånd." Detta sades i en interpellationsdebatt med socialministern den 12 november 1985.

Det har principiellt varit högst betänkligt att införa en lagstiftning som utsätter en grupp av näringsidkare för hotet att vid en försämring av det ekonomiska resultatet — även om detta tar sig uttryck i försumligheter i fråga om skattebetalningar — återkalla ett tillstånd som kan utgöra en förutsättning för vederbörandes utkomstmöjligheter i framtiden. Ett återkallande av tillståndet kan ju göra det omöjligt att betala eventuella skatteskulder.

Ännu mer oroande är det att lagstiftningen eventuellt kommer att skärpas genom en ändring av 40 § i lagen.

Nästa steg på vägen kan ju bli att en åkare, som ligger efter med skatten, riskerar sitt trafikstillstånd eller elinstallatören sin behörighet. Kampen mot den ekonomiska brottsligheten är viktig, men den får inte åsidosätta en viktig rättsprincip: att man skall straffas för det brott man begått och inte för en helt annan verksamhet, där man visat skötsamhet.

Att en sådan typ av lagstiftning som här diskuteras bäddar för godtycke och rättsosäkerhet framgår av en rad praktikfall som väckt massmediernas

uppmärksamhet. Det har nämligen visat sig att enbart *misstanken* om skatte- eller bokföringsbrott varit tillräcklig för att utskänkningstillstånd har indragits för eller förvägrats restaurangägare.

Det är ofattbart att myndigheter i en rättsstat inte tycks ha skyldighet att ens avvakta en domstols beslut, innan serveringstillstånd dras in och omöjliggör fortsatt försörjning. En grupp näringsidkare måste använda s. k. omvänd bevisföring för att bevisa sin oskuld!

Lagen om handel med drycker och dess praktiska tillämpning är för närvarande föremål för Europakommissionens för mänskliga rättigheter prövning, sedan ärendet "Tre Traktörer", Helsingborg, anmälts dit. Liknande "hantering" av utskänkingsärenden har förekommit vid Stadshotellet i Karlskoga, restaurang Sarajevo i Karlstad och restaurang Bananas i Jönköping för att nämna några ärenden.

Lagen är även en jämställdhetsfråga

I flera fall har kvinnor som bedrivit restaurangrörelse mist sitt utskänkningstillstånd på grund av att mannen i familjen gjort — eller misstänkts för att ha gjort — ekonomiska transaktioner som bedömts utgöra grund för en indragning av tillståndet. Socialstyrelsen som är sista besvärinstans ansåg det exempelvis i några kända fall "inte uteslutet att mannen hade ett faktiskt inflytande över verksamheten", trots att det var kvinnan som stod skrivna för rörelsen. Indragning av tillstånd har medfört att rörelser gått i konkurs.

En lagändring behövs!

Det bör vara en persons lämplighet att sköta verksamheten med avseende på ordning, nykterhet och trevnad, som skall vara utslagsgivande vid bedömningen av rätt till servering av alkoholdrycker. Nuvarande lagstiftning har visat sig ge utrymme för alltför godtyckliga bedömningar och utgör en stor rättsosäkerhet för en grupp näringsidkare, restaurangägarna.

Hemställen

Med stöd av ovanstående hemställer vi

att riksdagen hos regeringen begär förslag till ändring av lag om ändring i lagen om handel med drycker så att endast alkoholpolitiska hänsyn skall ligga till grund för serveringstillstånd.

Stockholm den 17 januari 1986

Gullan Lindblad (m)

Göthe Knutson (m)